

Research Paper

Assessment of Willingness to Work with the Elderly and the Related Factors in Iranian Dental Students

Malihe Saboor¹ , Farhan Ghanbari² , Pardis Kashiri² , *Fatemeh Shahsavari²

1. Iranian Research Center on Aging, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

2. Department of Oral & Maxillofacial Pathology, Faculty of Dentistry, Tehran Medical Sciences Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Citation Saboor M, Ghanbari F, Kashiri P, Shahsavari F. [Assessment of Willingness to Work with the Elderly and the Related Factors in Iranian Dental Students (Persian)]. *Iranian Journal of Ageing*. 2024; 18(4):620-631. <http://dx.doi.org/10.32598/sija.2023.477.2>

<http://dx.doi.org/10.32598/sija.2023.477.2>

ABSTRACT

Objectives Due to the increase in the aged population and the need to improve their health and quality of life, the demand for social services and health care has increased. The present study aims to investigate the willingness to work with the elderly and the related factors among Iranian dental students.

Methods & Materials This descriptive-analytical study was conducted in 2021. The study population consists of all male and female students in dentistry from the Islamic Azad University, Tehran Dental Branch. Of these, 287 were selected by a purposive sampling method. The Willingness to Work with elderly people scale, with 20 items and 4 subscales, was used for data collection. Due to the COVID-19 pandemic, the data was collected online. The collected data were analyzed in SPSS software, version 23 using the independent t-test, multiple linear regression analysis, and one-way analysis of variance.

Results The mean age of students was 23.9±3.807 years, and the mean score of willingness was 51.69±13.004. Having the gerontology course did not have a significant effect on increasing the willingness (P>0.05). The willingness level was significantly different in terms of experience working with the elderly, visiting senior care and rehabilitation centers, attending conferences and workshops about gerontology, and voluntary activities (charities) for the elderly (P<0.001).

Conclusion The Iranian dental students' willingness to work with the elderly is not favorable. The students with experience working with the elderly, visiting senior care centers, or attending workshops or conferences on gerontology are more willing to work with the elderly. Therefore, designing educational courses and holding workshops or conferences on gerontology for dental students can be effective in increasing their willingness to work with the elderly.

Keywords Elderly, Dental students, Gerontology

Article Info:

Received: 26 Apr 2023

Accepted: 24 Jul 2023

Available Online: 01 Jan 2024

*** Corresponding Author:**

Fatemeh Shahsavari, Associate Professor.

Address: Department of Oral & Maxillofacial Pathology, Faculty of Dentistry, Tehran Medical Sciences Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Tel: +98 (21) 22564571-3

E-mail: dr.f.shahsavari@gmail.com

Extended Abstract

Introduction

Due to the increase in aged population in the world, there has been a greater need for social services and health care. Evidence shows that health care providers in Iran are not only disinterested in geriatric care, but also provide elderly with less services than younger patients. The rising trend of population aging, along with the lack of interest of health care providers in geriatric care, increases the need to examine the attitude of medical students towards the elderly. This study aims to investigate Iranian dental students' willingness to provide services to the elderly and the related factors.

Methods

This descriptive-analytical study was conducted in 2021. The study population consists of all female and male dental students from the Islamic Azad University of Tehran Dental Branch. Of these, 287 were selected by a purposive sampling method. Data were collected online (due to the COVID-19) pandemic using a demographic form and the Willingness to Work with Elderly People Scale, with 20 items and 4 subscales, designed by Mollaei et al. It has acceptable validity and reliability ($\alpha=0.81$). The collected data were analyzed in SPSS software version 23 using independent t-test, multiple linear regression analysis, and one-way ANOVA.

Results

Among participants, 58.6% were female and 41.4% were male. About 10.8% of the students had participated in conferences related to gerontology, and 10.5% were living with their grandparents. About a fifth of the students reported their father's age to be ≥ 60 years. Regarding the willingness to work with the elderly, the mean score was 51.69 ± 13.004 . The students who had taken the gerontology course had less willingness than students who had not taken the course. The students who had the experience of visiting a nursing home were more willing to work with the elderly.

The results of the independent t-test showed a significant difference in dental students' willingness to work with the elderly based on marital status ($P < 0.05$), having a mother over 60 years old ($P < 0.05$), living with grandparents ($P < 0.05$), experience working with the elderly ($P < 0.05$), volunteer activities to help the elderly ($P < 0.001$), research in the field of gerontology ($P < 0.05$),

attending conferences on gerontology ($P < 0.05$), attending educational workshops about gerontology ($P < 0.05$), visiting the senior rehabilitation centers ($P < 0.05$), and visiting nursing homes ($P < 0.05$).

The results of multiple linear regression showed that these independent variables significantly explained 13% of willingness to work with the elderly ($F=4$, $P < 0.001$). The two variables of volunteer activities to help the elderly ($t=2.80$, $P < 0.01$) and visiting the senior rehabilitation centers ($t=2.04$, $P < 0.05$) were more significant. The results of one-way ANOVA showed no significant difference in dental students' willingness to work with the elderly based on their age ($F=1.03$, $P=0.3$) and academic semester ($F=1.05$, $P=0.34$).

Conclusion

The willingness to work with the elderly among Iranian dental students is influenced by various factors. Having experience working with the elderly, designing educational courses for the students during their studies, attending conferences on gerontology, volunteering to help the elderly, and visiting senior rehabilitation centers can play a very effective role in increasing their willingness to work with the elderly. Future plans to increase such activities are recommended.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

This study was approved by the Ethics Committee of the [University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences](#) (Code: IR.USWR.REC.1400.225).

Funding

This article was extracted from a thesis and the study was funded by the [University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences](#).

Authors' contributions

Conceptualization, methodology, writing initial draft: Malihe Saboor; Investigation: Farhan Ghanbari and Paridis Kashiri; Editing & review: Fatemeh Shahsavari.

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

The authors would like to thank the [Iranian Research Center on Aging](#) and all participants for their cooperation.

مقاله پژوهشی

بررسی میزان تمایل به کار با سالمندان و عوامل مرتبط با آن در بین دانشجویان دندانپزشکی

ملیحه صبوری^۱، فرحان قنبری^۲، پردیس کشیری^۲، *فاطمه شاهسواری^۲

۱. مرکز تحقیقات سالمندی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران.

۲. گروه پاتولوژی دهان، فک و صورت، دانشکده دندانپزشکی، واحد علوم پزشکی تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

Use your device to scan
and read the article onlineCitation Saboor M, Ghanbari F, Kashiri P, Shahsavari F. [Assessment of Willingness to Work with the Elderly and Related Factors in Dental Students (Persian)]. *Iranian Journal of Ageing*. 2024; 18(4): 620-631. <http://dx.doi.org/10.32598/sija.2023.477.2>doi <http://dx.doi.org/10.32598/sija.2023.477.2>

حکیده

اهداف: با توجه به افزایش جمعیت سالمندان و نیاز به ارتقا سلامت و کیفیت زندگی آنان، تقاضای خدمات اجتماعی و مراقبت‌های بهداشتی افزایش یافته است. مطالعه حاضر باهدف بررسی میزان تمایل به کار با سالمندان و عوامل مرتبط با آن در بین دانشجویان دندانپزشکی انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر از توصیفی-تحلیلی است و باهدف بررسی میزان تمایل به کار با سالمندان در بین دانشجویان دندانپزشکی در سال ۱۴۰۰ انجام شد. جامعه مورد مطالعه کلیه دانشجویان دختر و پسر رشته دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی آزاد اسلامی تهران بدون محدودیت سنی بودند که ۲۸۷ نفر از دانشجویان دندانپزشکی به روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف انتخاب شدند. از پرسش‌نامه تمایل به کار با افراد سالمند که شامل ۲۰ گویه در ۴ بعد می‌باشد برای جمع‌آوری داده استفاده شد. داده‌های مورد نظر به‌علت همه‌گیری کووید-۱۹ از طریق ارسال پرسش‌نامه به‌صورت آنلاین (غیرحضور) جمع‌آوری شدند و با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ و با استفاده از آزمون تی مستقل، رگرسیون خطی چندگانه و واریانس یک‌طرفه تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین سن دانشجویان شرکت‌کننده در تحقیق (۲۳/۹±۳/۸۰۷) بود و میانگین نمره تمایل به کار با سالمندان در بین دانشجویان دندانپزشکی (۵۱/۶۹±۱۳/۰۰۴) به دست آمد. مطابق یافته‌های این پژوهش، تمایل به کار با سالمندان در بین دانشجویان ترم‌های مختلف دندانپزشکی در سطح مطلوبی قرار ندارد و نیز گذراندن واحد درسی سالمندشناسی تأثیری در افزایش تمایل کار با سالمندان نداشته است ($P>0/05$). همچنین تجربه کار با سالمندان، بازدید از مراکز نگهداری و مراکز توان‌بخشی سالمندان و شرکت در کنفرانس‌ها و کارگاه‌ها با موضوع سالمندی، همکاری‌های داوطلبانه با خیریه‌ها به‌طور معناداری تمایل به کار با سالمندان را در بین دانشجویان افزایش می‌دهد ($P>0/001$).

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد میزان تمایل به کار با سالمندان در بین دانشجویان دندانپزشکی در حد مطلوب نیست. همچنین دانشجویانی که تجربه کار با سالمند و یا تجربه بازدید از مراکز نگهداری از سالمندان داشتند و یا در کارگاه یا همایش‌های مربوط به حوزه سالمندی شرکت کرده بودند، تمایل بیشتری به کار با سالمندان داشتند. بنابراین طراحی واحدهای درسی و دادن آموزش به دانشجویان در دوران تحصیل و برگزاری دوره‌های بازآموزی و همایش‌ها با موضوعات سالمندی می‌تواند نقش بسیار مؤثری در افزایش تمایل آن‌ها به کار با سالمندان داشته باشد.

کلیدواژه‌ها سالمندان، دانشجویان دندانپزشکی، پیری

اطلاعات مقاله

تاریخ دریافت: ۰۶ اردیبهشت ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش: ۰۲ مرداد ۱۴۰۲

تاریخ انتشار: ۱۱ دی ۱۴۰۲

* نویسنده مسئول:

دکتر فاطمه شاهسواری

نشانی: تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم پزشکی تهران، دانشکده دندانپزشکی، گروه پاتولوژی دهان، فک و صورت.

تلفن: ۰۳-۲۲۵۶۴۵۷۱ (۲۱) ۹۸+

پست الکترونیکی: dr.f.shahsavari@gmail.com

مقدمه

این افراد تحت تأثیر قرار دهد، بیشتر می‌کند. آموزش‌های گذشته اثری متوسط در بهبود نگرش دانشجویان دندانپزشکی نسبت به افراد سالمند داشته است و برای توسعه آگاهی در مدیریت بیماران سالمند، دانشجویان باید تحت آموزش‌های نوین قرار گیرند.

مطالعه دیواکی و همکاران نشان داد آموزش درس سالمندشناسی می‌تواند دانش، نگرش و مهارت‌های فنی مورد نیاز در ارائه مراقبت‌های بهداشت دهان و دندان برای سالمندان را افزایش دهد [۱۰]. احمدی و همکاران در سال ۱۳۹۸ متوجه شدند که تخصص طب سالمندی در بین دانشجویان پزشکی از محبوبیت کمی برخوردار است که این خود می‌تواند، پیامدی مهم برای مؤسسات آموزشی و نشان‌دهنده عدم تطابق سیستم آموزشی با جمعیت رو به رشد سالمندان باشد. بنابراین آماده‌سازی کادر سلامت برای برآورده کردن خواسته‌های یک جامعه در حال پیر شدن، یک کار چالش‌برانگیز و ضروری است [۶]. نیچه و همکاران در سال ۲۰۱۵ در تحقیقی در آلمان نشان دادند که دیدگاه‌های دانشجویان نسبت به سالمندان می‌تواند تغییرپذیر باشد و مداخله و جهت‌دهی به این دیدگاه‌ها می‌تواند در ارائه ایندئال مراقبت‌های بهداشت دهان و دندان و درک جنبه‌های اجتماعی، روان‌شناختی، اقتصادی و سیاسی افراد سالمند توسط دانشجویان تأثیرگذار باشد [۱۱]. باتوجه به دانسته‌های ما هیچ مطالعه‌ای در مورد میزان تمایل کار با سالمندان در بین دانشجویان دندانپزشکی در ایران انجام نشده است، بنابراین بر آن شدیم که در مطالعه حاضر میزان تمایل کار با سالمندان را در بین دانشجویان دندانپزشکی و عوامل مرتبط بررسی کنیم.

روش مطالعه

روش مطالعه حاضر مقطعی و از نوع توصیفی تحلیلی بود. جامعه آماری پژوهش را کلیه دانشجویان دختر و پسر رشته دندانپزشکی در حال تحصیل در کلیه ترم‌های دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی آزاد اسلامی تهران بدون محدودیت سنی در سال ۱۴۰۰ تشکیل دادند. برای تعیین حجم نمونه از فرمول شماره ۱ استفاده شد [۱۲].

$$1. n = \frac{z^2 p(1-p)}{d^2}$$

باتوجه به مفروضات، میزان تمایل به کار با سالمندان در بین دانشجویان دندانپزشکی حدود ۷۸ درصد [۸]، سطح اطمینان ۹۵ درصد و توان آزمون ۹۵ درصد با استفاده از فرمول برآورد حجم نمونه (فرمول شماره ۱)، عدد ۲۶۱ نفر به دست آمد. با در نظر گرفتن ۱۰ درصد خطا (عدم تکمیل سؤالات پرسش‌نامه) در مجموع ۲۸۷ نمونه محاسبه شد. نمونه‌های مورد مطالعه به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها باتوجه به بحران کرونا ابتدا با استفاده از نرم‌افزار پرس لاین، پرسش‌نامه آنلاین تهیه شد و سپس از طریق شبکه مجازی واتساپ با دانشجویان ارتباط برقرار و پرسش‌نامه الکترونیکی

جمعیت دنیا به سرعت در حال پیر شدن است. طبق پیش‌بینی‌های بخش جمعیت سازمان ملل متحد^۱، نسبت جمعیت سالمند در جهان از حدود ۱۰/۵ درصد در سال ۲۰۰۷ به حدود ۲۱/۸ درصد در سال ۲۰۵۰ افزایش خواهد یافت [۱]. در پی افزایش این جمعیت، نیاز بیشتری به ارتقا سلامت و کیفیت زندگی آنان وجود دارد و تقاضای خدمات اجتماعی و مراقبت‌های بهداشتی نیز افزایش یافته است. همچنین لزوم وجود متخصصان سالمندی بیش از پیش احساس می‌شود [۴]. شواهد نشان می‌دهند که دانشجویان رشته‌های پزشکی نه تنها نسبت به مراقبت از سالمندان بی‌علاقه هستند بلکه حتی نسبت به بیماران جوان خدمات کمتری را نیز به آن‌ها ارائه می‌دهند [۵]. با افزایش جمعیت سالمندی، شیوع مشکلات دهان و دندان نیز افزایش می‌یابد [۶].

جمعیت بزرگی از سالمندان وجود دارند که تنها از یک فک دنجر کامل استفاده می‌کنند یا حتی از این خدمت هم محروم هستند و نیازهای درمانی قابل توجهی دارند که به دلیل فقدان برنامه‌های بهداشت دهان و دندان این سالمندان در چنین موقعیتی قرار گرفته‌اند [۷]. از طرف دیگر محدودیت‌های مالی و عدم حمایت خانواده و یا مشکلات حمل‌ونقل و عدم دسترسی به خدمات دندانپزشکی می‌تواند اثرات مضر خود را بر راحتی، زیبایی، تکلم، جویدن و در نتیجه کیفیت زندگی افراد سالمند در پی داشته باشد. آموزش دیدن در زمینه دندانپزشکی سالمندان، دندانپزشکان را قادر می‌سازد درک بهتری از سالمندان و روان آن‌ها داشته باشند و در نتیجه آن همدلی و همدردی بیشتری از خود نشان دهند [۸].

نتایج مطالعات مولایی و همکاران نشان داد تمایل به کار با سالمندان در بین دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی شهر تهران پایین بود و دانشجویان مرد، تمایل کمتری نسبت به دانشجویان زن نشان دادند [۴]. حاتمی و همکاران در سال ۱۳۹۴ در مطالعه خود دریافتند که بیش از ۸۳ درصد از دانشجویان دندانپزشکی هیچ تجربه‌ای با مراقبت‌های دندانپزشکی سالمندان ندارند و از جمله موانع اولیه ارائه خدمات دندانپزشکی به سالمندان که دانشجویان دندانپزشکی بیان کردند، می‌توان به دانش ناکافی از مراقبت‌های دندانپزشکی سالمندان و عدم مهارت‌های ارتباطی و اعتمادبه‌نفس در مدیریت بیماران سالمند اشاره کرد [۹].

روند صعودی سالمند شدن جمعیت، همراه با عدم علاقه متخصصان مراقبت‌های بهداشتی از جمله دندانپزشکان برای کار با سالمندان، ضرورت بررسی نگرش و تمایل دانشجویان به سالمندی را که می‌تواند تصمیمات شغلی آن‌ها را نسبت به

1. United Nations (UN)

وجود تمایل به کار با سالمند و اگر ۱۰۰ باشد، بیانگر حداکثر تمایل برای کار با سالمند می‌باشد و عدد ۵۰ میانگین تمایل به کار با سالمند را نشان می‌دهد.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

به‌طور کلی نتایج با استفاده از نسخه ۲۳ نرم‌افزار SPSS انجام شد. در تحلیل‌ها از آمار توصیفی مانند فراوانی و درصد و میانگین و انحراف معیار برای بررسی خصوصیات جمعیت‌شناختی نمونه مورد بررسی استفاده شد و بعد از جمع‌آوری داده‌ها، متغیرهای ضروری جهت بررسی میزان تمایل به کار با سالمندان انتخاب شدند. متغیرهای وابسته میزان تمایل به کار با سالمندان در بین دانشجویان دانشکده دندانپزشکی و متغیرهای مستقل نیز شامل مشخصات جمعیت‌شناختی بود و نهایتاً میزان تمایل به کار با سالمندان با استفاده از آزمون‌های توصیفی مشخص شد و ارتباط آن با متغیرهای مستقل با آزمون تی تست مستقل^۷ و رگرسیون خطی چندگانه^۸ محاسبه شد و مقدار P جهت بررسی معناداری نتایج، ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

بررسی مشخصات جمعیت‌شناختی دانشجویان دندانپزشکی نشان داد که ۵۸/۶ درصد از آن‌ها زن و ۴۱/۴ درصد از آن‌ها مرد بودند. میانگین سنی دانشجویان ۲۳/۹ سال (۳/۸۰ انحراف معیار) و ۹۰/۶ درصد از آن‌ها مجرد بودند. بیشترین تعداد دانشجویان از ترم دهم (۷/۱۸) و کمترین شرکت‌کننده از ترم دوم (۵/۲) در مطالعه شرکت کردند. حدود ۸/۱۰ درصد از دانشجویان در کنگره‌های مربوط به حوزه سالمندی شرکت کرده بودند. از نظر شرایط زندگی، نتایج تحقیق نشان داد که ۵/۱۰ درصد از دانشجویان با پدر بزرگ و مادر بزرگ خود زندگی می‌کردند. حدود یک‌پنجم دانشجویان سن پدر خود را ۶۰ سال و بالاتر گزارش کردند (جدول شماره ۱). در مورد تمایل به کار با سالمندان در بین دانشجویان دندانپزشکی، میانگین کل نمره تمایل به کار با سالمندان در دانشجویان (۵۱/۶۹±۱۳/۰۴) بود.

نتایج پژوهش نشان داد که میزان تمایل به کار با سالمندان در بین دانشجویان دختر دندانپزشکی بیشتر از دانشجویان پسر است و دانشجویان متأهل تمایل بیشتری به کار با سالمندان نسبت به دانشجویان مجرد داشتند. همچنین نتایج نشان داد دانش‌آموزانی که والدین بالای ۶۰ سال داشتند، نسبت به دانش‌آموزانی که والدین زیر ۶۰ سال داشتند، تمایل بیشتری به کار با سالمندان داشتند و دانشجویانی که تجربه زندگی با پدر بزرگ و مادر بزرگ و تجربه کار داوطلبانه با سالمندان داشتند نیز تمایل بیشتری به کار با سالمندان داشته‌اند.

در اختیار دانشجویان قرار داده شد. قبل از پاسخ به سؤالات پرسش‌نامه، اهداف این پژوهش برای دانشجویان توضیح داده و یک سؤال رضایت از شرکت در تحقیق نیز، از دانشجویان پرسیده شد که پاسخ مثبت به آن نشان دهنده رضایت دانشجویان از شرکت در پژوهش بوده است.

معیارهای ورود: کلیه دانشجویان در حال تحصیل در دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران که با تأیید سؤال رضایت از شرکت در تحقیق، تمایل خود را برای همکاری در پژوهش اعلام و فرم پرسش‌نامه را به‌طور کامل تکمیل کردند.

معیارهای خروج: عدم جواب‌دهی کامل به سؤالات پرسش‌نامه و دریافت جواب‌های نامرتب به سؤالات پرسش‌نامه بودند.

ابزارهای مورد استفاده

پرسش‌نامه جمعیت‌شناختی

پرسش‌نامه اطلاعات جمعیت‌شناختی که توسط دانشجویان دندانپزشکی تکمیل شد، حاوی اطلاعات مربوط به دانشجویان انتخاب‌شده بود و شامل اطلاعات جنس، سن، وضعیت تأهل، ترم تحصیلی دانشجوی، داشتن پدر یا مادر سالمند، داشتن مادر بزرگ یا پدر بزرگ، تجربه نگهداری از پدر یا مادر سالمند یا پدر و یا مادر بزرگ سالمند، تجربه کار با سالمند، تجربه بازدید از مراکز سالمندان، گذراندن دوره‌های کار با سالمند، شرکت در کنفرانس‌هایی با موضوع سالمندان بود.

پرسش‌نامه تمایل به کار با افراد سالمند^۲

جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز برای انجام این مطالعه با استفاده از پرسش‌نامه تمایل به کار با افراد سالمند که توسط مولایی و همکاران در سال ۱۳۹۸ برای دانشجویان رشته‌های پزشکی در ایران تهیه شد و روایی و پایایی (α=۰/۸۱) آن مورد تأیید است، انجام شد [۴]. این پرسش‌نامه شامل ۲۰ گویه در ۴ بعد است که برای پاسخ به آن‌ها از ۶ گزینه «کاملاً موافقم=۵»، «موافقم=۴»، «تا حدودی موافقم=۳»، «مخالفم=۲»، «تا حدودی مخالفم=۱» و «کاملاً مخالفم=صفر» استفاده شده است. ابعاد ابزار عبارت‌اند از: نگرش نسبت به رفتار^۳ (۵ گویه)، هنجارهای ذهنی^۴ (۵ گویه)، کنترل رفتار ادراک‌شده^۵ (۵ گویه)، تمایل به انجام رفتار^۶ (۵ گویه).

امتیاز هر گویه در بازه صفر تا ۵ بود. امتیاز هر بعد، ۲۵ در نظر گرفته شده است. مجموع ۴ بعد میزان تمایل به کار با سالمندان را در هر دانشجویان نشان می‌دهد که اگر صفر باشد، بیانگر عدم

2. Willingness to Work with Elderly People Scale (WEPS)
3. Attitude towards behavior
4. Subjective norm
5. Perceived behavior control
6. Intention to work

7. Independent Samples T-test
8. Multiple Linear Regression

جدول ۱. مشخصات دانشجویان

متغیر	دسته	تعداد (درصد)
جنس	زن	۱۶۳(۶/۵۸)
	مرد	۱۱۵(۴/۴۱)
وضعیت تأهل	مجرد	۲۵۲(۶/۹۰)
	متأهل	۲۶(۴/۹)
ترم‌های دانشگاهی	۱	۱۵(۴/۵)
	۲	۷(۵/۲)
	۳	۱۸(۵/۶)
	۴	۱۳(۷/۴)
	۵	۱۱(۰/۴)
	۶	۱۶(۸/۵)
	۷	۲۷(۷/۹)
	۸	۳۹(۰/۱۴)
	۹	۳۴(۲/۱۲)
	۱۰	۵۲(۷/۱۸)
	۱۱	۱۴(۰/۵)
	۱۲	۳۲(۵/۱۱)
داشتن پدر بالای ۶۰ سال	-	۸۴(۲/۳۰)
داشتن مادر بالای ۶۰ سال	-	۳۶(۹/۱۲)
زندگی با پدر بزرگ و مادر بزرگ	-	۲۶(۴/۹)
تجربه کار با سالمندان	-	۱۱۵(۴/۴۱)
تجربه کار داوطلبانه (خیریه) برای سالمندان	-	۴۷(۹/۱۶)
پژوهش در ارتباط با سالمندان	-	۳۹(۰/۱۴)
گذراندن دوره‌هایی در حوزه سالمندی	-	۱۸۰(۷/۶۴)
شرکت در کنگره در حوزه سالمندی	-	۳۰(۸/۱۰)
شرکت در کارگاه در حوزه سالمندی	-	۱۳(۷/۴)
بازدید از مراکز توان‌بخشی سالمندان	-	۳۲(۱/۱۵)
بازدید از مراکز نگهداری از سالمندان	-	۶۴(۰/۲۳)
نگهداری توسط پدر بزرگ و مادر بزرگ	-	۱۶۷(۱/۶۰)

جدول ۲. نتایج آزمون تی مستقل

متغیر	دسته	میانگین \pm انحراف معیار	t	P
جنس	زن	۵۲/۰۶ \pm ۱۲/۰۸۷	۰/۵۶	۰/۵۷
	مرد	۵۱/۱۶ \pm ۱۴/۳۲۹		
وضعیت تأهل	مجرد	۵۱/۱۴ \pm ۱۳/۰۳۲	-۲/۱۵	۰/۰۳*
	متاهل	۵۶/۹۶ \pm ۱۳/۱۶۷		
پدر بالای ۶۰ سال	خیر	۵۰/۸۳ \pm ۱۲/۵۹۶	-۱/۶۷	۰/۰۹
	بلی	۶۷/۵۲ \pm ۱۳/۹۰۰		
مادر بالای ۶۰ سال	خیر	۵۰/۸۶ \pm ۱۲/۸۳۷	-۲/۷۶	۰/۰۰۶*
	بلی	۵۷/۲۲ \pm ۱۳/۲۵۴		
زندگی با پدر بزرگ و مادر بزرگ	خیر	۵۱/۱۶ \pm ۱۲/۹۱۴	-۲/۱۱	۰/۰۳*
	بلی	۵۶/۸۱ \pm ۱۳/۴۴۳		
تجربه کار با سالمندان	خیر	۵۰/۰۴ \pm ۱۱/۵۹۹	-۲/۵۳	۰/۰۱*
	بلی	۵۴/۰۲ \pm ۱۴/۵۹۱		
تجربه کار داوطلبانه (خیریه) برای سالمندان	خیر	۵۰/۱۳ \pm ۱۲/۶۸۱	-۴/۵۸	۰/۰۰۱*
	بلی	۵۹/۳۶ \pm ۱۲/۱۶۸		
پژوهش در ارتباط با سالمندان	خیر	۵۰/۸۸ \pm ۱۲/۷۴۴	-۲/۵۸	۰/۰۱*
	بلی	۵۶/۶۴ \pm ۱۳/۹۲۲		
گذراندن دوره‌هایی در حوزه سالمندی	خیر	۵۲/۰۱ \pm ۱۲/۳۰۶	۰/۳۰	۰/۷۶
	بلی	۵۱/۵۱ \pm ۱۳/۴۵۹		
شرکت در کنگره در حوزه سالمندی	خیر	۵۱/۱۴ \pm ۱۲/۹۱۷	-۲/۰۱۷	۰/۰۳*
	بلی	۵۶/۲۰ \pm ۱۳/۴۳۰		
شرکت در کارگاه در حوزه سالمندی	خیر	۵۱/۱۴ \pm ۱۲/۸۳۹	-۳/۱۸۹	۰/۰۰۳*
	بلی	۶۲/۷۷ \pm ۱۲/۶۹۶		
بازدید از مراکز توان بخشی سالمندان	خیر	۵۰/۳۵ \pm ۱۲/۳۱۶	-۳/۱۹	۰/۰۳*
	بلی	۵۶/۱۷ \pm ۱۴/۴۴۷		
بازدید از مراکز نگهداری از سالمندان	خیر	۵۰/۳۲ \pm ۱۲/۱۴۷	-۴/۲۶۲	۰/۲۷*
	بلی	۵۹/۳۶ \pm ۱۵/۲۵۷		
نگهداری توسط پدر بزرگ و مادر بزرگ	خیر	۵۰/۵۲ \pm ۱۲/۸۶۶	-۱/۲۱۵	۰/۲۲۶
	بلی	۵۲/۴۶ \pm ۱۳/۱۴۲		

جدول ۳. نتایج رگرسیون خطی چندگانه برای پیش‌بینی میزان تمایل به کار با سالمندان در بین دانشجویان دندانپزشکی

VIF	Tolerance	P	t	β	B	متغیرهای پیش‌بین
۱/۱۷	۰/۸۶	۰/۳۶۱	۰/۹۲	-۰/۰۶	۲/۵۳	وضعیت تأهل (متأهل)
۱/۵۵	۰/۶۵	۰/۷۸۴	-۰/۲۷	-۰/۰۲	-۰/۵۵	پدر بالای ۶۰ سال
۱/۴۹	۰/۶۷	۰/۱۹۴	۱/۳۰	-۰/۰۹	۳/۵۲	مادر بالای ۶۰ سال
۱/۴۰	۰/۷۱	۰/۸۰۸	-۰/۲۴	-۰/۰۲	-۰/۴۳	داشتن تجربه کتر با سالمند
۱/۳۹	۰/۷۲	۰/۰۰۶	۲/۸۰	-۰/۱۹	۶/۵۴	انجام کار داوطلبانه در ارتباط با سالمندان
۱/۲۹	۰/۷۸	۰/۲۰۴	۱/۲۷	-۰/۰۸	۳/۰۹	انجام تحقیق در حوزه سالمندی
۱/۴۵	۰/۶۹	۰/۶۶۷	-۰/۴۳	-۰/۰۳	-۱/۲۴	شرکت در کنگره‌های مرتبط با سالمندی
۱/۵۱	۰/۶۶	۰/۳۱۴	۱/۰۱	-۰/۰۷	۴/۳۶	شرکت در کارگاه‌های مرتبط با سالمندی
۱/۸۴	۰/۵۴	۰/۹۷۵	۰/۰۳	-۰/۰۰	۰/۰۸	بازدید از مراکز نگهداری از سالمندان
۱/۸۶	۰/۵۴	۰/۰۴۲	۲/۰۴	-۰/۱۶	۵/۷۹	بازدید از مراکز توان‌بخشی سالمندان
		۱/۸۱				دوربین واتسون
R-Square=۰/۱۳ F=۴/۰۰ P<۰/۰۰۱						

سالمند

نتایج آزمون تی مستقل نشان داد که بین وضعیت تأهل ($P<۰/۰۵$)، داشتن مادر بالای ۶۰ سال ($P<۰/۰۵$)، زندگی با پدر بزرگ و مادر بزرگ ($P<۰/۰۵$)، تجربه کار با سالمندان ($P<۰/۰۰۰۱$)، انجام کار داوطلبانه با سالمندان ($P<۰/۰۵$)، تحقیقات در حوزه سالمندی ($P<۰/۰۵$)، شرکت در کنگره حوزه سالمندان ($P<۰/۰۵$)، شرکت در کارگاه آموزشی حوزه سالمندان ($P<۰/۰۵$)، بازدید از مرکز توان‌بخشی سالمندان ($P<۰/۰۵$) و بازدید از خانه سالمندان ($P<۰/۰۵$)، با تمایل به کار با سالمندان دانشجویان رشته دندانپزشکی رابطه معنادار وجود دارد (جدول شماره ۲).

نتایج مطالعه نشان داد دانش‌آموزانی که تجربه انجام تحقیقات در مورد سالمندی و تجربه شرکت در کنفرانس‌هایی با موضوع سالمندی را داشتند، تمایل بیشتری به کار با سالمندان نسبت به سایر گروه‌ها از خود نشان دادند.

باین‌حال، نتایج نشان داد دانشجویان دندانپزشکی که واحد درسی سالمندشناسی را گذرانده بودند نسبت به دانشجویانی که این واحد را نگذرانده بودند، تمایل کمتری داشتند. همچنین دانشجویانی که تجربه بازدید از خانه سالمندان را داشتند، تمایل بیشتری به کار با سالمندان داشتند (جدول شماره ۲).

جدول ۴. نتایج آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه

متغیر	دسته	میانگین \pm انحراف معیار	F	P
ترم‌های دانشگاهی	۴-۱	۵۰/۲۹ \pm ۱۲/۹۲۶	۱/۰۵	۰/۳۴
	۸-۵	۵۳/۱۸ \pm ۱۲/۰۲۵		
	۱۲-۹	۵۱/۷ \pm ۱۳/۷۶۶		
گروه‌های سنی	<۳۰	۵۰/۲۳ \pm ۱۷/۳۷	۱/۰۳	۰/۳۳
	۳۰-۴۰	۵۱/۱۸ \pm ۱۷/۲۱		
	۴۰<	۳۸/۷۷ \pm ۱۶/۳۴		

سالمند

سایر مطالعات مطابقت داشت [۲، ۷، ۱۳-۱۴].

این مطالعه نشان داد که تمایل به کار با سالمندان در دانشجویان متأهل به طور قابل توجهی بیشتر از دانشجویان مجرد است که می‌تواند به دلیل سن بالای آن‌ها و ارتباط داشتن با والدین همسر و تجربه زندگی با آن‌ها باشد، اما در مطالعه‌ای دیگر، هم دانشجویان متأهل و هم دانشجویان مجرد تمایل تقریباً یکسانی برای کار با سالمندان داشتند [۴]. همچنین مشخص شد که تمایل به کار با سالمندان در بین دانشجویانی که والدین بالای ۶۰ سال داشتند نیز بیشتر بود و به طور معناداری با داشتن مادر بالای ۶۰ سال مرتبط بود که شاید به دلیل رابطه عاطفی بیشتر با مادران باشد.

همچنین این مطالعه نشان داد که گذراندن واحد درسی سالمندشناسی تأثیری در افزایش تمایل به کار با سالمندان دانشجویان دندانپزشکی نداشته است که می‌تواند به دلیل این باشد که تعداد دانشجویان کمی این واحد را گذرانده بودند. تدریس آنلاین دروس در دوران همه‌گیری کووید-۱۹ از کیفیت تدریس کم کرده بود؛ در حالی که نتایج مطالعه موسوی و همکاران در سال ۱۳۹۷ نشان داد مداخلات آموزشی می‌تواند باعث افزایش تمایل کار دانشجویان به کار با سالمندان شود [۱۲]. همچنین دانشجویانی که تجربه حضور در همایش‌ها یا سمینارهای مرتبط با سالمندان و تجربه کار با سالمندان را داشتند و یا پژوهش در حوزه سالمندی را انجام می‌دادند نیز تمایل بیشتری به کار با سالمندان داشتند. نتایج مطالعه راسنایاکا در سریلانکا نشان داد که داشتن تجربه کار با سالمندان و گذراندن دوره‌های آموزشی برای کار با سالمندان در ایجاد انگیزه و افزایش تمایل به با افراد مسن مؤثر بوده است.

نتایج مطالعه مولایی و همکاران در ایران نشان داد که میزان تمایل به کار با سالمندان در بین دانشجویانی که تجربه کار با سالمندان را داشتند، بیشتر است. به طور کلی نتایج تمامی این مطالعات با نتایج مطالعه حاضر مطابقت داشت [۳، ۴]. مطالعه حاضر نشان داد که دانشجویانی که تجربه زندگی با پدر بزرگ و مادر بزرگ خود را داشتند، تمایل بیشتری به کار با سالمندان دارند که با نتایج مطالعه جای و همکاران مطابقت دارند، اما نتایج این مطالعه برخلاف نتایج مطالعه مولایی در ایران بود [۱۵، ۴] که می‌تواند به دلیل تعداد نمونه کمتر این مطالعه باشد.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به عدم مشارکت متوازن دانشجویان ترم‌های مختلف در مطالعه و همچنین هم‌زمانی همه‌گیری ویروس کووید-۱۹ با فرایند جمع‌آوری داده‌ها و اجبار به توزیع مجازی مقیاس‌ها اشاره کرد.

به منظور تعیین مقایسه تأثیر هر کدام از متغیرهای مستقل بر میزان تمایل به کار با سالمندان در دانشجویان دندانپزشکی از رگرسیون خطی چندگانه استفاده شد. مقدار آزمون دوربین-واتسون نشان داد (جدول شماره ۳) که مشکل خودهمبستگی در بین باقیمانده‌ها وجود ندارد و مفروضه استقلال خطاها وجود دارد. همچنین مقادیر آماره‌های تلرانس و ضریب تورم واریانس^۹ نشان داد که مشکل چند هم خطی بودن داده‌ها^{۱۰} وجود ندارد.

متغیرهایی که به صورت معناداری با متغیر وابسته (میزان تمایل به کار با سالمندان) رابطه داشتند و همچنین متغیرهایی که رابطه معناداری آن‌ها کمتر از ۲/۰ بود، وارد مدل رگرسیونی شدند. نتایج حاصل از رگرسیون خطی چندگانه نشان دادند که متغیرهای مستقل به طور معناداری میزان تمایل به کار با سالمندان را تبیین می‌کنند ($F=۴$ ، $P<۰/۰۰۰۱$). نتایج نشان دادند که متغیرهای مستقل ۱۳ درصد از واریانس متغیر وابسته را پوشش می‌دهند. همچنین از بین متغیرهای مستقل دو متغیر انجام کار داوطلبانه در ارتباط با سالمندان ($t=۲/۸۰$ ، $P<۰/۰۱$) و بازدید از مراکز توان‌بخشی سالمندان ($t=۲/۰۴$ ، $P<۰/۰۵$) به صورت معناداری با میزان تمایل به کار با سالمندان ارتباط داشتند.

برای بررسی رابطه بین متغیرهای جمعیت‌شناختی دانشجویان دندانپزشکی و تمایل آن‌ها به کار با سالمندان از تحلیل واریانس یک‌طرفه استفاده شد و نتایج نشان داد که بین گروه‌های سنی دانشجویان دندانپزشکی و تمایل آن‌ها به کار با سالمندان رابطه معناداری وجود ندارد ($F=۱/۰۳$ ، $P=۰/۳$). همچنین بین ترم تحصیلی دانشجویان دندانپزشکی و تمایل آن‌ها به کار با سالمندان رابطه معناداری وجود نداشت ($F=۱/۰۵$ ، $P=۰/۳۴$) (جدول شماره ۴).

بحث

ارائه خدمات بهداشتی و دندانپزشکی به سالمندان یکی از مهم‌ترین و حیاتی‌ترین امور برای کادر پزشکی و دندانپزشکان است. بنابراین آماده‌سازی دانشجویان برای رفع این نیاز بسیار مهم است. به گونه‌ای که در برخی کشورها، برنامه درسی گاهی برای تعیین آمادگی دانشجویان برای کار با سالمندان اصلاح می‌شود [۴].

این مطالعه نشان داد که میانگین نمره کل تمایل به کار با سالمندان کمی بالاتر از ۵۰ است و این نشان می‌دهد که دانشجویان دندانپزشکی تمایل متوسطی به کار با سالمندان دارند و تمایل به کار با سالمندان در زنان کمی بیشتر از مردان بود که می‌تواند ناشی از احساسات بیشتر زنان نسبت به سالمندان باشد، اما آزمون تی مستقل نشان داد که رابطه معناداری بین جنسیت و میزان تمایل به کار با سالمندان وجود ندارد که این نتیجه با نتایج

9. Variance Inflation Factor (VIF)

10. Problem of multicollinearity

نتیجه گیری نهایی

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان از همکاری مرکز تحقیقات سالمندی ایران و همه شرکت کنندگان تشکر می کنند.

باتوجه به نتایج مطالعه حاضر می توان گفت تمایل به کار با سالمندان در بین دانشجویان دندانپزشکی تحت تأثیر عوامل مختلفی مانند سن، جنس، تأهل، وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سلامت سالمندان است. ارتباط و آگاهی از حقایق سالمندی و به طور کلی داشتن تجربه کار با سالمندان، طراحی دوره ها و آموزش به دانشجویان در دوران تحصیل و برگزاری دوره های بازآموزی و کنفرانس با موضوعات سالمندی می تواند نقش بسیار مؤثری در افزایش تمایل آنان به همکاری با سالمندان داشته باشد. همچنین انجام امور خیریه در ارتباط با سالمندان و نیز بازدید از مراکز توان بخشی نقش بسیار مهمی در افزایش تمایل کار با سالمندان دارد که برنامه ریزی های آینده برای افزایش این گونه از فعالیت ها نقش مؤثری در افزایش تمایل کار با سالمندان را خواهد داشت.

به طور کلی مداخلات آموزشی در ارتقای نگرش نسبت به سالمندان و افزایش تمایل به کار با آن ها در بین دانشجویان مؤثر است. از آن جایی که سالمندان از اعضای مهم و تأثیرگذار جامعه هستند، سنجش میزان تمایل دانشجویان و رفع کمبودهای اطلاعاتی آنان از طریق برنامه های آموزشی می تواند منجر به ایجاد الگوهای رفتاری صحیح و در نتیجه کاهش بروز رفتارهای نامناسب و افزایش تمایل به کار با آنان شود. انجام پژوهش در خصوص مداخلات آموزشی برای ارتقای تمایل به انجام کار برای سالمندان، بررسی میزان نگرش دانشجویان دندانپزشکی نسبت به سالمندان، بازنگری طرح درس سالمندشناسی، ایجاد رشته تخصصی دندانپزشکی سالمندی، فراهم کردن فرصت هایی برای بازدید از مراکز توان بخشی سالمندان و یا فعالیت بیشتر در انجام امور خیریه برای سالمندان از پیشنهادات ما در آینده می باشد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این مطالعه در مرکز تحقیقات سالمندی دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی با شماره IR. USWR. REC. 1400. 225 تأیید و تصویب شد.

حامی مالی

این پژوهش برگرفته شده از پایان نامه است که توسط مرکز تحقیقات سالمندی دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی حمایت شده است.

مشارکت نویسندگان

مفهوم سازی روش شناسی و نگارش پیش نویس: ملیحه صبور؛ تحقیق و بررسی: فرحان قنبری و پردیس کشیری؛ ویراستاری و نهایی سازی: فاطمه شاهسواری.

References

- [1] Rasel M, Ardalan A. [The future of ageing and its health care costs: A warning for health system (Persian)]. *Iranian Journal of Ageing*. 2007; 2(2):300-5. [\[Link\]](#)
- [2] Sadaf A, Yazdanie N. Attitude of dental students towards elderly. *Pakistan Oral & Dental Journal*. 2012; 32(1):176-9. [\[Link\]](#)
- [3] Rathnayake S, Athukorala Y, Siop S. Attitudes toward and willingness to work with older people among undergraduate nursing students in a public university in Sri Lanka: A cross sectional study. *Nurse Education Today*. 2016; 36:439-44. [\[DOI:10.1016/j.nedt.2015.10.007\]](#) [\[PMID\]](#)
- [4] Mollaei P, Momtaz YA, Shirazi FM, Delbari A. Willingness to work with older adults in the medical field in Iran-2017. *International Journal of Health Studies*. 2018; 4(2):30-4. [\[Link\]](#)
- [5] Riahi F, Izadi-mazidi M, Khajedin N, Norouzi S. [Does education of geriatric medicine effect on the Medical Students' Attitude toward Elderlies and Their Care? (Persian)]. *Iranian Journal of Medical Education*. 2014; 14(7) 651-2. [\[Link\]](#)
- [6] Ahmadi A, Sahaf R, Rashedi V, Akbari Kamrani AA, Shati M, Delbari A. [Relationship between oral health and demographic characteristics in retired elderly people in Iran (Persian)]. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*. 2019; 13(4):452-63. [\[DOI:10.32598/SIJA.13.4.452\]](#)
- [7] Moreira AN, Rocha ES, Popoff DA, Vilaça EL, Castilho LS, de Magalhães CS. Knowledge and attitudes of dentists regarding ageing and the elderly. *Gerodontology*. 2012; 29(2):e624-31. [\[DOI:10.1111/j.1741-2358.2011.00534.x\]](#) [\[PMID\]](#)
- [8] Devaki T, Mallikapuram KP, Simha BV, Chandu VC, Pavani NP, Srinivas R. Attitudes and perceived barriers in geriatric dental care among undergraduate dental students in capital region of Andhra Pradesh. *Journal of Indian Association of Public Health Dentistry*. 2020; 18(2):134-8. [\[DOI: 10.4103/jiaphd.jiaphd_210_18\]](#)
- [9] Hatami B, Ahmady E, Khoshnevisan MH, Lando HA. Dental students' perceived barriers in geriatric dental care active involvement. *Oral Health and Dental Management*. 2014; 13(3):675-9. [\[PMID\]](#)
- [10] De Visschere LM, Vanobbergen JN. Oral health care for frail elderly people: Actual state and opinions of dentists towards a well organised community approach. *Gerodontology*. 2006; 23(3):170-6. [\[DOI:10.1111/j.1741-2358.2006.00126.x\]](#) [\[PMID\]](#)
- [11] Nitschke I, Clarenbach-Tran TH, Schlegel D, Reiber T, Sobotta BA. Attitudes of German undergraduate dental students towards the aged. *Gerodontology*. 2015; 32(1):3-12. [\[DOI:10.1111/ger.12043\]](#) [\[PMID\]](#)
- [12] Sarstedt M, Bengart P, Shaltoni AM, Lehmann S. The use of sampling methods in advertising research: A gap between theory and practice. *International Journal of Advertising*. 2018; 37(4):650-63. [\[DOI:10.1080/02650487.2017.1348329\]](#)
- [13] Mousavi-Shirazi SF, Taheri-Tanjani P, Abolfathi-Momtaz Y, Ramezankhani A. [The effect of education based on the theory of planned behavior on willingness to work with older adults in students of Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran (Persian)]. *Journal of Health System Research*. 2020; 16(1):1-6. [\[Link\]](#)
- [14] Carlson E, Idvall E. Who wants to work with older people? Swedish student nurses' willingness to work in elderly care—a questionnaire study. *Nurse Education Today*. 2015; 35(7):849-53. [\[DOI:10.1016/j.nedt.2015.03.002\]](#) [\[PMID\]](#)
- [15] Chi MJ, Shyu ML, Wang SY, Chuang HC, Chuang YH. Nursing students' willingness to care for older adults in Taiwan. *Journal of Nursing Scholarship : An Official Publication of Sigma Theta Tau International Honor Society of Nursing*. 2016; 48(2):172-8. [\[PMID\]](#)